

Veszprémi Törvényszék, mint másodfokú bíróság
1.Pf.20.335/2025/11/I.

A felperes: AxFina Hungary Zrt (6722, Szeged, Római körút 21.)

A felperes jogi képviselője: Némethy Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. Némethy Barbara, 1061, Budapest, Andrássy út 10. I/109-111.)

Az alperes: K.O.

Az alperes jogi képviselője: Kerekes és Társai Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. Ölveczky István, 1154, Budapest, Örfjára tér 5.)

Az eljárás tárgya: deviza alapú kölcsön megfizetése

Az elsőfokú bíróság: Veszprémi Járásbíróság

A fellebbezett határozat száma: 9.P.20.863/2023/9/I.

A fellebbező fél: alperes

A fellebbezés sorszáma: 9.P.20.863/2023/12.

Í t é l e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a pontosítással hagyja helyben, hogy mellőzi a kereset elutasításán túl a kölcsönszerződés hatályossá nyilvánítására vonatkozó ítéleti rendelkezést.

A másodfokú bíróság kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 624.375,- (hatszázhuszonnégyezer-háromszázhetvenöt) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság a felperesi jogelőd és az alperes között 2007. július 31-én létrejött HIT.2213607 számú kölcsönszerződést az ítélethozatalig terjedő időre hatályosság nyilvánította, és a felperesi keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg alperesnek 633.000,- forint perköltséget.
- [2] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes jogelődje, a Lombard Finanzirozási Zrt., mint hitelező, illetőleg alperes, mint kölcsönbevevő 2007. július 31-én HIT2213607 számon CHF deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek személygépkocsi finanszírozására céljából.
- [3] A kölcsön összegét a szerződés 1.1 pontjában 2.300.000,- forintban határozták meg, a THM 21,80 %-ban került megállapításra, mértékadó devizanemként a svájci frankot jelölték meg. Szerződéses konstrukcióként fix deviza konstrukcióban állapodtak meg azzal, hogy a

kamatváltozás és árfolyamváltozás elszámolása a futamidő végén történik oly módon, hogy a futamidő - azonos törlesztő részletek mellett – meghosszabbodik.

- [4] Az alperes a 2.300.000,- forint összegű kölcsön visszafizetésére 120 havi részletekben vállalt kötelezettséget, a törlesztőrészletek havi összegét 43.056,- forintban határozták meg. Ilyen törlesztőrészletek mellett az alperesnek a futamidő lejártával 5.166.720,- forintot kellett volna megfizetni a szerződés 9. pontja értelmében.
- [5] A Lombard Finanszírozási Zrt. 2010. augusztus 31. napján beolvadással megszűnt, általános jogutódja a Lombard Pénzügyi és Lízing Zrt. lett.
- [6] A perbeli kölcsönszerződés a 2014. évi XL. törvény szerinti elszámolással érintett volt, az alperes az elszámolással szemben határidőben panasszal nem élt.
- [7] A felperes a szerződés 2015. június 1. napján 2015. június 24. napjára felmondta az alperes súlyos szerződésszegő magatartására figyelemmel, és egyben a tartozás egyösszegben esedékessé tette.
- [8] Az alperes a felmondásig mindösszesen 4.328.182,- forintot fizetett vissza a felperesnek.
- [9] A felperes módosított kereseti kérelmében az általa sem vitatott ügyleti kamat kikötéseinek hiányában érvénytelen perbeli kölcsönszerződés megkötésig visszaható hatályú érvényessé nyilvánítását kért akként, hogy az induló ügyleti kamat éves százalékos mértékét a bíróság 19,89%-ban állapítsa meg. Az ily módon érvényessé nyilvánított szerződés alapján kötelezze az alperest 3.908.645,- forint tőke, 53.045,- forint lejárt késedelmi kamat, 3.661.117,- forint után 2019. április 9. napjától a kifizetés napjáig járó a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő késedelmi kamata, valamint perköltség megtérítésére.
- [10] Másodlagos kereseti kérelmében, amennyiben a bíróság azt állapítaná meg, hogy az alperesnek tudnia kellett, hogy terheli az árfolyamváltozásból eredő fizetési kötelezettség, de nem volt tisztában azzal, hogy ez milyen mértékben és milyen nagyságban fogja befolyásolni a fizetési kötelezettsége teljesítését, úgy kérte, hogy a bíróság a perbeli kölcsönszerződést forintalapú szerződésként megkötéséig visszaható hatállyal nyilvánítsa érvényessé, és az alperest kötelezze 2.442.215,- forint tőke, valamint ezen összeg után 2019. április 9. napjától a kifizetés napjáig járó, a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő kamata, valamint perköltség megfizetésére.
- [11] Harmadlagos kereseti kérelmében a perbeli kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítását oly módon kérte, hogy amennyiben az árfolyamkockázat nem terheli a fogyasztót, az esetben a bíróság az alperest 1.503.247,- forint tőke, 2018. november 5. napjától 2019. április 8. napjáig 20.537,- forint lejárt késedelmi kamat, 1.503.704,- forint tőkeösszeg után 2019. április 9. napjától a kifizetés napjáig járó mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő késedelmi kamat, valamint az eljárás során felmerült valamennyi perköltség megfizetésére kötelezze.
- [12] Kereseti kérelmének jogszabályi alapjaként hivatkozott az 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 523. § (1), (2) bekezdésében, továbbá az rPtk. 237. § (1) és (2) bekezdésében, a Kúria 1/2010. (VI.28.) PK Vélemény 5. pontjában írtakra.
- [13] Az alperes ellenkérelmében a felperesi kereset elutasítását kérte, a szerződés érvénytelensége tárgyában terjesztett elő érvénytelenségi kifogást több jogcímen, és az érvénytelenség jogkövetkezményeként elsődlegesen az eredeti állapot helyreállítását, másodlagosan a

szerződés hatályossá nyilvánítását, és a felperes keresetének elutasítását kérte. Az alperes ellenkérelmében egyrészt arra hivatkozott, hogy a kölcsönszerződés a felperesi jogelőd és az alperes között érvényesen létre sem jött, amennyiben létrejött, úgy érvénytelen. Az érvénytelenséget részben arra alapította, hogy a kölcsönszerződésben nincs meghatározva annak tárgya sem forintban, sem devizában, a törlesztőrészletek, a kamat és a THM sem. Ezen túlmenően állította, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás sem volt megfelelő, ennek hiányos volta miatt is a szerződés tisztességtelenség okán érvénytelen.

- [14] A felperes a szerződés érvénytelensége esetén annak hatályossá nyilvánításától és az eredeti állapot helyreállításától teljesen elzárkózott, annak érvényessé nyilvánítását kérte a látszólagos tárgyi keresethalmazatban előterjesztett kereseti kérelmében előadott sorrend szerint.
- [15] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a perbeli jogvitában a szerződéskötés időpontjára figyelemmel a polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) és a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (rHpt.) rendelkezéseit kellett alkalmazni. A perbeli szerződés nem vitatottan devizaalapú kölcsönszerződés, a DH törvények hatálya alá tartozik és fogyasztói kölcsönszerződésnek minősül.
- [16] Érdemben vizsgálva az alperes érvénytelenségi kifogásait megállapította, hogy a felperes az rHpt. 203. § (6), (7) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettségének a devizaalapú kölcsönszerződés árfolyamkockázatát érintően nem tett eleget. Ezért a perbeli szerződés az rPtk. 205. § (2) és (3), illetve az rHpt. 203. § (6) bekezdésére alapítottan érvénytelen. Figyelemmel arra, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó kikötés a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, ezért ennek érvénytelensége az egész szerződés érvénytelenségét eredményezi, amelynek következtében a fogyasztó nem kötelezhető az árfolyamkockázat viselésére.
- [17] Megállapította továbbá, hogy a perbeli kölcsönszerződés az rHpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjára alapítottan is érvénytelen, mivel az egyedi kölcsönszerződés nem tartalmazza a kamat százalékban kifejezett értékét, azaz a kamat nem került feltüntetésre. Az alperes által előterjesztett egyéb érvénytelenségi okokat, valamint az alperes elévülési kifogását nem tartotta megalapozottnak.
- [18] Az elsőfokú bíróság szerint az rPtk. 237. § (1) bekezdése alapján érvénytelen szerződés esetében a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet kell visszaállítani. A (2) bekezdés szerint, ha a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet nem lehet visszaállítani, a bíróság a szerződést a határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánítja. Az érvénytelen szerződést érvényessé lehet nyilvánítani, ha az érvénytelenség oka – különösen uzorás szerződés, a felek szolgáltatásainak feltűnő aránytalansága esetén az aránytalan előny kiküszöbölésével – megszüntethető. Ezekben az esetekben rendelkezni kell az esetleg ellenszolgáltatás nélkül maradó szolgáltatás visszatérítéséről.
- [19] Az rPtk. 237. §-ának rendelkezéseit a Kúria általános jelleggel értelmezte az 1/2010. PK véleményében. Ennek értelmében, ha az érvénytelenség oka kiküszöbölhető, a bíróság az érvénytelen szerződést a megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal érvényessé nyilvánítja. A szerződés érvényessé nyilvánítása egyenragú lehetőség az eredeti állapot helyreállításával. Ha mindkettő alkalmazható lenne, akkor a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy az érvénytelenség melyik jogkövetkezményét alkalmazza. A 6/2013. PJE határozat 4. pontja is a szerződés érvénytelensége esetén a jogkövetkezmények alkalmazása kapcsán elsődlegesen az érvénytelenségi okok kiküszöbölését, és a szerződés

érvényessé nyilvánítását tekintette irányadónak. A bíróság azonban nem alkalmazhatja az érvénytelenség olyan jogkövetkezményét, amely ellen valamennyi fél tiltakozik.

- [20] Megállapította ugyanakkor az elsőfokú bíróság, hogy a szerződés érvénytelenségének vannak olyan esetei, amikor az érvénytelenségi okot nem lehet kiküszöbölni, azt azonban nem lehet meg nem történné tenni, ami a felek között a szerződés alapján már megvalósult. Ilyenkor a bíróság a szerződést a határozathozatal időpontjáig hatályossá nyilvánítja, és gondoskodnia kell arról, hogy egyik fél se járjon rosszul, a szolgáltatásnak ellenszolgáltatás nélkül maradó részét visszatérítsék.
- [21] Ha az eredeti állapotot nem lehet visszaállítani, a szerződés nem válik érvényessé, de visszamenőleges felszámolására nem kerül sor, tudomásul kell venni azt, ami megtörtént és ennek megfelelően kell rendezni a felek vitáját. A megtörténtek tudomásul vétele nem eredményez azonos helyzetet azzal, ami a szerződés érvényessége esetén keletkezett volna.
- [22] A perbeli esetben a folyósított kölcsön összege 2.300.000,- forint volt és a felperes által nem vitatottan az alperes ezen szerződés alapján a felperesnek 4.328.182,- forintot megfizetett.
- [23] Az érvénytelenség jogkövetkezményének levonása körében az elsőfokú bíróság az EUB C-520/21. számú ítélet alapján járt el. A felek által hivatkozott Kúriai Gfv.VI.30.506/2023/2. és Gfv.VI.30.313/2022/9. számú határozataiban egyértelműen megállapította, hogy amennyiben az árfolyamkockázatnak a fogyasztóra hárító szerződéses kikötése a nem megfelelő tájékoztatás okán az rPtk. 209. § (1) és 209/A. § (2) bekezdése alapján tisztességtelen és semmis, akkor ez a teljes szerződés érvénytelenségét eredményezi. Az érvénytelen szerződést pedig akként nyilvánította érvényessé, hogy a fogyasztó mentesül a tisztességtelen rendelkezés valamennyi következménye alól. Ebben az esetben az árfolyamkockázatot teljes egészében a pénzintézet viseli, míg a szerződés egyéb rendelkezései alapján kell a felek közötti elszámolást megejteni.
- [24] Az elsőfokú bíróság jogi álláspontja szerint azonban az EUB C-520/21. számú határozat lényege, hogy a fogyasztóvédelmi irányelvvel ellentétes minden olyan rendelkezés, amely arra vezet, hogy a fogyasztó köteles a vele érvénytelen szerződést kötő hitelező részére a tőke összegben, illetőleg a felszólítástól számított késedelmi kamaton túl további összeget fizetni. Egyértett felperes azon védekezésével, ha az adott tagállam joga az érvényessé nyilvánítást ismeri, akkor e jogintézményt is legfeljebb a fogyasztó jogmegóvása érdekében lehet alkalmazni oly módon, hogy az ne jelentsen nagyobb terhet a fogyasztó számára, mint a C-520/21. számú döntés rendelkező részében írtakban történő marasztalás. Egyik tagállam sem értelmezheti a nemzeti jogát akként, hogy a döntésben foglaltakhoz képest terheesebb eredménnyel járjon a fogyasztó számára. A hivatkozott EUB döntés alapján a fogyasztó kizárólag a folyósított tőke megtartása esetén, és csak magával a tőkével gazdagodna jogszerűen. Ebből eredően a Ptk. 237. § (2) bekezdése szerinti ellenszolgáltatás nélkül maradó szolgáltatás kizárólag a tőkeösszege lehet, nem érthető alatta a tőke megtörtént használatának ellenértéke.
- [25] A felek az egyedi kölcsönszerződésben kamatot nem határoztak meg, és a bíróságnak nincs módja magából a szerződésből kikövetkeztetni azt, hogy milyen ellenszolgáltatást várt volna mininálisan a bank az általa folyósított pénzeszeg használatáért. Ekörben hivatkozott a Kúria 1/2010. PK véleményében írtakra is, mely szerint a kamat nem része az érvénytelen szerződés alapján visszatérítendő pénzszolgáltatásnak, hanem az eredeti állapot helyreállítása körén kívül eső olyan járulékos igény, amely a visszatérítendő pénzszolgáltatás adott időtartamon keresztül történt birtoklásán és használatán alapul.

- [26] A szerződés hatályossá nyilvánítása során az érvénytelen szerződés esetében az anyagi jog az adóst késedelmesnek nem tekinti, sem az érvénytelen szerződés megkötése, sem a kölcsön folyósítása, sem az érvénytelen szerződés felmondása időpontjától. Késedelem csak attól kezdve állhat be, amikor a hitelező felismeri, hogy érvénytelen szerződést kötött, és ilyen alapon küld felszólítást az adósnak, illetőleg ezzel egyenértékű, ha a bíróság ítéletben marasztalja az adóst.
- [27] Tekintettel arra, hogy a magyar ítélkezési gyakorlat egységes abban, hogy a pénzkölcsön irreverzibilis szolgáltatás, és az eredeti állapot helyreállítása kizárt, ezért az elsőfokú bíróság az érvénytelenség jogkövetkezményei közül a hatályossá nyilvánítás mellett foglalt állást.
- [28] Utalt arra, hogy a Pp. 341. § (4) bekezdése alapján közbenső ítélet meghozatalának nem volt helye, mivel az alperes a különbözet visszatérítése iránt igényt nem terjesztett elő a felperessel szemben, de tekintettel arra, hogy a felperes által nyújtott kölcsön tőkeösszegét az alperes már megfizette, ezért a felperes alperessel szembeni marasztalási keresetét elutasította.
- [29] A Pp. 81. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felperest az alperes javára ügyvédi munkadíjban megnyilvánuló perköltség megfizetésére, amelynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés b) pontja és az alperes által csatolt ügyvédi megbízási szerződés alapján állapította meg.
- [30] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes és a felperes is fellebbezést nyújtott be. A felperes fellebbezését a másodfokú tárgyalás berekesztése előtt visszavonta, ezért a visszavont fellebbezés már nem képezte tárgyát a jelen másodfokú eljárásnak.
- [31] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását oly módon kérte, hogy a másodfokú bíróság minősítse az elsőfokú bíróság ítéletét „rész-közbenső” ítéletnek, és utasítsa arra az elsőfokú bíróságot, hogy ejtse meg a felek között a teljes elszámolást. Ezzel adjon lehetőséget arra, hogy az alperes viszontkereseti kérelmet terjesszen elő 2.028.182,- forint visszafizetése iránt. Kérte továbbá a másodfokú eljárásban tárgyalás tartását.
- [32] Fellebbezésének indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 341. § (4) és 346. § (4), (5) bekezdésében írtakat azzal, hogy elmulasztotta a közbenső ítélet hozatalát és a semmisség megállapítását követően a fogyasztó tájékoztatását arról, hogy a semmisség jogkövetkezményeiként milyen igényérvényesítési lehetősége van. Hivatkozott az EUB C- 19/20., C-520/21., C-705/21., C-6/22., valamint C-932/19. számú ítéleteire, amelyek mindegyike kimondja, hogy a bíróságnak tájékoztatást kell adnia a fogyasztó számára az érvénytelenség jogkövetkezményeiről.
- [33] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az alperes fellebbezésének elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróságnak nem volt lehetősége közbenső ítéletet hozni, mivel az alperes viszontkeresetet a Pp. 204. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül nem terjesztett elő, de még az (5) bekezdés szerinti legkésőbbi határidőig, a perfelvételt lezáró végzés meghozataláig sem. Az alperesnek egy esetleges közbenső ítélet meghozatalával sem nyílik meg az eljárásjogi lehetősége arra, hogy viszontkereseti kérelmet terjesszen elő. A felperes az elsőfokú eljárásban másodlagos és harmadlagos kereseti kérelmet is előterjesztett, ezzel összefüggésben további lehetősége lett volna az alperesnek viszontkeresetet előterjeszteni. Erre azonban sem a perfelvételt lezáró végzés meghozataláig, sem ezt követően nem került sor. Alperes saját maga volt, aki elzárta magát a viszontkereset előterjesztésétől, ezen az a tény sem változtatna, ha az első fokon eljáró bíróság közbenső ítéletet hozott volna. Amennyiben az alperes a közbenső ítélet meghozatalát követően terjesztette volna elő a viszontkeresetét a Pp. szabályai szerint az elutasításra került volna.

- [34] A fellebbezés nem megalapozott.
- [35] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 370. § (1) bekezdése szerint a fellebbezésre és a fellebbezési ellenkérelemre figyelemmel, azok korlátai között bírálta felül. A felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság eljárásának szabályszerűsége körében gyakorolta. Emellett az anyagi jogi felülbírálat körében a másodfokú bíróság a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja alapján azt vizsgálta, hogy a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést kellett-e levonni, vagy a megállapított tényeket másként kellett-e minősíteni.
- [36] A másodfokú bíróság a másodfokú eljárást az EUB előtt C-630/23. szám alatt folyamatban levő előzetes döntéshozatali eljárásra tekintettel felfüggesztette. Az eljárásban az EUB 2025. április 30. napján ítéletet hozott.
- [37] Az ítélettel kapcsolatban az alperes kiemelte, hogy az EUB ítélet szerint a hitelező csak a tőkét követelheti vissza, kamat, késedelmi díj és költségmentesen. A fogyasztó a túlfizetésére MNB alapkamatot kérhet. Kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság sem adta meg azt a tájékoztatást, amely egyértelműen megnyitná az utat viszontkereset benyújtására.
- [38] Az alperes fellebbezésében tartalma szerint 2.028.182,- Ft megfizetésére kérte kötelezni a felperest jogalap nélküli gazdagodás címén. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság hatályossá nyilvánította a szerződést 2.300.000,- Ft kölcsönösszeggel kamatmentesen. Az alperes 4.328.182,- Ft-ot fizetett meg a felperesnek, ezért a követelés a két összeg különbözete, vagyis 2.028.182,- Ft. Hivatkozott arra, hogy a EUB C-705/21. számú ügye az elszámolás kérdését pontosan rögzítette, amely szerint kizárólag a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint lehet elszámolni kamatmentesen.
- [39] Figyelemmel arra, hogy a felperes az ítélet elleni fellebbezését visszavonta a másodfokú eljárásban már nem fellebbezett rendelkezésnek kellett tekinteni azt, hogy a felek devizaalapú fogyasztói kölcsönszerződést kötöttek, és hogy a bíróság annak az érvénytelenségét állapította meg, továbbá, hogy a bíróság az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződést hatályossá nyilvánította, és erre figyelemmel a felperes keresetét nem tartotta megalapozottnak.
- [40] A másodfokú bíróság az alperes fellebbezésére figyelemmel azt vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróságnak az alperes viszontkeresete nélkül is rendelkeznie kellett volna-e az alperes részére járó visszatérítésről az érvénytelenség elszámolása és az eredeti ténybeli és jogi helyzet helyreállítása körében, illetve, hogy tájékoztatni kellett volna-e az alperest arról, hogy viszontkeresetet terjeszthet elő.
- [41] Az alperes a fellebbezésében részletesen hivatkozott az EUB C-19/20., C-520/21., C-6/22. számú ítéleteinek a fogyasztók tájékoztatására vonatkozó rendelkezéseire. Ezek alapján a nemzeti bíróságnak a nemzeti eljárási szabályok keretein belül objektíven és kimerítő jelleggel ismertetni kell a felek számára a tisztességtelen feltétel eltörléséhez fűződő jogkövetkezményeket. A C-520/21. számú ítélet [49] bekezdése ehhez még azt is hozzá teszi, hogy az ilyen tájékoztatás különösen akkor fontos, ha a tisztességtelen feltétel alkalmazásának mellőzése a szerződés egészének érvénytelenségét eredményezheti, és a fogyasztóval szemben adott esetben visszatérítési követelést támaszthatnak. A C-6/22. EUB ítélet pedig azt emelte ki, hogy a bíróság az érvénytelenség megállapítása vagy az érvénytelenné nyilvánítás elutasítása körében akkor dönthet, amennyiben objektíven és kimerítő jelleggel tájékoztatta a

fogyasztót a jogkövetkezményekről, valamint azokról a különösen káros gazdasági következményekről, amelyeket a szerződés érvénytelenné nyilvánítása jelenthet a számára.

- [42] Ezzel kapcsolatban a semmisségi ok hivatalbóli észlelése kapcsán követendő eljárásról szóló 1/2005. (VI.15.) PK vélemény is rögzítette a bíróságnak azt a kötelezettségét, hogy amennyiben a bíróság semmisségi ok fennálltát hivatalból észleli, lehetőséget biztosít a feleknek, hogy az érvénytelenség megállapításának esetére vonatkozó érdemi nyilatkozataikat megtehessek, majd a kereseti kérelem és az ellenkérelem, illetve a jogorvoslati kérelem és a jogorvoslati ellenkérelem korlátaira tekintettel dönt a kereset elutasításáról, illetve az 1959. évi IV. törvény 237. §-ában meghatározott jogkövetkezmények alkalmazásáról.
- [43] A PK vélemény rögzíti azt is, hogy e szabályok alkalmazása lehetővé teszi, hogy a felek a semmisség megállapítása esetére vonatkozó nyilatkozataikat megtegyék, így a megfelelő eljárási szabályok betartásával a Ptk. 237. §-ban foglalt jogkövetkezmények alkalmazása iránt kereseti kérelmet, vagy viszontkeresetet terjesszenek elő, keresetüktől, viszontkeresetüktől elálljanak, vagy a per megszüntetését kérik, illetve – jogorvoslati eljárásban – jogorvoslati kérelmüket visszavonják. Amennyiben a felek egyike sem kéri a Ptk. 237. §-ában foglalt jogkövetkezmények alkalmazását, arról a bíróság a Pp. 215. §-a értelmében nem dönthet.
- [44] Ugyanezt az eljárási elvet fogalmazza meg az érvénytelenség jogkövetkezményeiről szóló 1/2010. (VI.28.) PK vélemény 2. pontja is. Eszerint az érvénytelenség általános jogkövetkezménye az, hogy az ilyen ügyletre nem lehet jogot alapítani, vagyis a felek által célzott joghatások nem érhetők el. Ez a jogkövetkezmény, amelyet semmisség esetén a bíróságnak hivatalból kell alkalmazni, illetve amelyre – ha törvény kivételt nem tesz – bárki határidő nélkül hivatkozhat (...). Az érvénytelenség további jogkövetkezményeit (1959. évi IV. törvény 237. §) – mind semmisség, mind megtámadhatóság esetén – a bíróság csak a fél erre irányuló kérelme alapján az elévülés, illetve elbirtoklás korlátai között alkalmazza.
- [45] Az 1/2010. PK vélemény indokolása szerint az érvénytelenség Ptk. 237. § szerinti további jogkövetkezményeit a bíróság semmisség esetén sem alkalmazhatja hivatalból, hanem mind semmisség, mind megtámadhatóság esetén e jogkövetkezmények alkalmazásáról csak az általános eljárásjogi szabályok szerint, vagyis csak a fél erre irányuló kérelme (keresete, viszontkeresete) alapján kerülhet sor. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződő felek jogviszonyának a bíróság általi rendezésére csak az elévülés, illetve az elbirtoklás időbeli korlátai között kerülhet sor. A semmisségre való határidő nélküli hivatkozás tétele tehát csak az érvénytelenség általános jogkövetkezményének az érvényesülésére vonatkozik, nem jelenti azonban a restitúciós, illetve elszámolás igények érvényesíthetőségének a határidő nélküliségét. Mind az elévülés, mind az elbirtoklás csak a fél kérelmére vehető figyelembe, hivatalból nem.
- [46] Ahogy arra a fellebbezésében az alperes is hivatkozott az EUB ítéletek a nemzeti bíróság részére a tisztességtelen feltételek eltörléséhez fűződő jogkövetkezmények ismertetését írják elő. Az EUB is rögzítette, hogy a tájékoztatásnak a nemzeti eljárási szabályok keretein belül kell maradniuk. A Pp. 340. § b) pontja szerint a bíróság a per érdemében ítélettel határoz. A Pp. 342. § (1) bekezdése szerint az érdemi döntés nem terjedhet túl a kereseti kérelmen, az ellenkérelmen és a beszámítási kérelmen. Ez a szabálya a főkötés járulékaire is irányadó.
- [47] A fentiek szerint a bíróság a kereseti kérelemről való döntést megelőzően csak az érvénytelenség általános jogkövetkezményeiről adhat tájékoztatást, ennél szélesebb körű tájékoztatás prejudikációt jelentene. Az elsőfokú bíróság pontos tájékoztatást azért sem tudott adni, mivel a felek közötti elszámolást a felperes három különböző módon kérte, míg az alperes az elsőfokú eljárásban az elszámolásra vonatkozó összességű előadást nem tett. Az

érvénytelenség jogkövetkezményeiről való ennél szélesebb körű tájékoztatás pedig prejudikációnak minősült volna. A tisztességtelen feltétel eltörléséhez fűződő jogkövetkezményekről az első-, és a másodfokú bíróságnak ezen túlmenően további tájékoztatást nem kellett adni.

- [48] Az érvénytelenség jogkövetkezményével kapcsolatos 1/2010. PK vélemény szerinti nyilatkozatát mind a felperes, mind az alperes részletesen előadta, a különböző jogkövetkezményekre mindkét fél hivatkozott. A felperes érvényessé nyilvánítást, az alperes hatályossá nyilvánítást és az eredeti állapot helyreállítását kérte. A tájékoztatással kapcsolatban a másodfokú bíróság fontosnak tartja kiemelni azt is, hogy az alperes nem számított különösen káros gazdasági következményre, hiszen számításai szerint már a felperes által nyújtott követelés EUB értelmezése szerinti visszafizetése megtörtént, és a fogyasztóvédelmi irányelvre figyelemmel a fogyasztó által további visszafizetendő összeg nem állt fenn. Ezzel kapcsolatban az alperes egészen a másodfokú eljárásig nem terjesztett elő vizontkeresetet.
- [49] Az alperes fellebbezése alapján nem volt vitatott, hogy az alperes az elsőfokú eljárás során vizontkeresetet nem terjesztett elő. Az alperes érvénytelenségi kifogása anyagi jogi kifogásnak minősült a Pp. 7. § (1) bekezdés első pontja alapján. Az alperes által előterjesztett ellenkérelem csak a keresettel kapcsolatos anyagi jogi kifogást tartalmazott, ami csak a kereseti kérelem elutasításához vezethet. Arra, hogy az alperes a kereseti kérelem elutasításán túl az érvénytelenség további jogkövetkezményének a levonását is kérje a bíróságtól az ellenkérelem nem volt megfelelő.
- [50] Az alperes fellebbezéséből levonható az a következtetés, hogy az alperes álláspontja szerint is az érvénytelenség további jogkövetkezményének levonásához vizontkereset szükséges. Ezt az értelmezést erősíti a Pp. 204. §-ával kapcsolatos Nagykommentár is, amely szerint a Pp. nem az ellenkérelem részeként kezeli az ellenkövetelés érvényesítését, hanem a vizontkereset és a beszámítás jogintézményét külön szabályozással látja el (...). A vizontkereset és a beszámítás önálló szabályozása arra tekintettel szükséges, mert ezekkel az alperes – hasonlóan a felpereshez – valamely, az anyagi jogon alapuló alanyi jogát érvényesíti a perben a felperessel szemben. A perben ezért nem csak arról kell dönteni, hogy a felperest megilleti-e a keresettel érvényesített jog az alperessel szemben, hanem arról is, hogy az alperest megilleti-e a vizontkeresettel vagy beszámítás útján érvényesített jog a felperessel szemben. Ez utóbbiak eldöntése lényegében nem különbözik a keresettől való döntéstől, ahhoz ugyanolyan peranyagra van szükség.
- [51] Éppen ezért az érvénytelenségnek azt a jogkövetkezményét, hogy a felperes az alperes részére fizessen meg 2.028.182,- Ft-ot vizontkereset útján kell érvényesíteni. Az alperes ezt a vizontkeresetét a másodfokú eljárás során 2025. június 16. napján terjesztette elő. A Pp. 373. § (1) bekezdése szerint a fellebbezésben és a másodfokú eljárás során - (2)-(5) bekezdésben foglalt kivételekkel – a keresetet, vizontkeresetet és a beszámítást (e paragrafusban a továbbiakban együtt: kereset), illetve az ellenkérelmet megváltoztatni nem lehet, utólagos bizonyításnak nincs helye.
- [52] A Pp. 373. § (2) bekezdése szerint a fellebbezésben új tény állítására akkor kerülhet sor, ha az új tény a fél önhibáján kívüli okból az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jutott a fellebbező fél tudomására vagy következett be, feltéve, hogy az elbírálás esetén rá nézve kedvezőbb ítéletet eredményezhetett volna.
- [53] Az alperes vizontkeresetének előterjesztése előtt új tény azonban nem merült fel, ilyenre az alperes sem hivatkozott. Új körülményként felmerült az EUB 630/23. számú eljárásban hozott

ítélete, illetve az ezzel kapcsolatos 10/2025. Polgári jogegységi határozat, ezek a kialakult bírói gyakorlat szerint új ténynek nem tekinthetők. A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának Jpr.II.60.027/2021/8. számú jogegységi hatályú határozata szerint az EUB előzetes döntéshozatali eljárásban hozott határozatára hivatkozással perújításnak nincs helye. Ezzel kapcsolatban a Kúria kifejtette ([43]) (...) azt a megállapítást, hogy egy uniós jogi rendelkezésnek más a tartalma és az értelme annál, mint amire korábban egy tagállami bíróság jutott nem lehet ténybeli kérdésnek értelmezni, nincs ez másként akkor sem, ha közvetetten abban a kérdésben kell döntenie, hogy egy tagállami rendelkezés összeegyeztethető-e az uniós joggal. Az EUB jogértelmező tevékenysége során hozott ítélete éppen ezért nem igazolhat új tényt. Erre tekintettel a másodfokú eljárásban új tényre alapítottan nincs helye viszontkereset előterjesztésének.

- [54] Az alperes a fellebbezésében arra hivatkozott, hogy amennyiben az elsőfokú bíróság közbenső ítéletet hozott volna az ügyben, ezt követően a viszontkeresetét előterjeszthette volna. Ezzel kapcsolatban a fellebbezési ellenkérelmében a felperes megalapozottan hivatkozott arra, hogy a Pp. 204. §-a alapján viszontkeresetet ebben az esetben sem terjeszthetne elő az alperes. A Pp. 215. §-a szerint a perfelvételt lezáró végzés meghozatalát követően a kereset, viszontkereset, vagy beszámítás megváltoztatásának az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig a törvény eltérő rendelkezése hiányában akkor van helye, ha a) a keresetváltoztatás – a bármelyik fél által előterjesztett - új tényállítással áll közvetlen okozati összefüggésben, vagy b) azt a bíróságnak a perfelvételt lezáró végzés meghozatalát követő anyagi pervezetése indokolja, és a megváltoztatott kereset ugyanabból a jogviszonyból ered, továbbá a bíróság hatásköre és illetékessége a megváltoztatott keresetre is fennáll.
- [55] Amennyiben nincs új tényállítás, illetve anyagi pervezetés, akkor viszontkeresetet a perfelvétel lezárását követően az alperes nem terjeszthet elő. Új tényállítást vagy anyagi pervezetésre való hivatkozást a fellebbezés nem tartalmazott. A másodfokú bíróság felhívja a figyelmet arra is, hogy az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság esetleges eljárásjogi szabálysértésével kapcsolatban hatályon kívül helyezést nem is kért.
- [56] A közbenső ítélet meghozatalával kapcsolatban a másodfokú bíróság szintén nem tartotta megalapozottnak az alperes fellebbezését. A Pp. 341. § (4) bekezdése szerint, ha a keresettel érvényesített jog fennállása, és az ennek alapján a felperest megillető követelés összege vagy mennyisége tekintetében a vita elkülöníthető, a bíróság a jog fennállását közbenső ítélettel előzetesen is megállapíthatja. Ebben az esetben a tárgyalás a követelés összege vagy mennyisége vonatkozásában csak a közbenső ítélet jogerőre emelkedése után folytatható. Az ezzel kapcsolatos kommentár szerint a közbenső ítélet hozatala lehetőség, a bíróság belátásától függ, arra sor kerülhet hivatalból vagy kérelemre is. A bíróság e kérdéssel célszerűségi, pergazdaságossági szempontok figyelembevételével dönt (...) értelemszerűen a közbenső ítélet csak „pozitív” tartalmú megállapítást tartalmazó lehet, hiszen a keresettel érvényesített jog fenn nem állása esetén nem közbenső ítéletet kell hozni, hanem a keresetet el kell utasítani.
- [57] Miután az elsőfokú eljárásban kizárólag a felperes terjesztett elő kereseti kérelmet, amely kereseti kérelem nem volt megalapozott, ezért az elsőfokú bíróságnak nem volt semmilyen olyan célszerűségi vagy pergazdaságossági szempontja, amelyre figyelemmel közbenső ítéletet kellett volna hozni. A perbeli jogvitát érdemben eldöntötte azzal, hogy a kereseti kérelmet elutasította. Ilyen célszerűségi és pergazdaságossági okként nem vehető figyelembe az alperesnek az az igénye, hogy az időközben az EUB által hozott ítéletre figyelemmel megváltozott Kúriai joggyakorlat alapján viszontkeresetét előterjessze. Ez a másodfokú

bíróság álláspontja szerint a Pp. 5. § (1) bekezdésébe ütköző jóhiszeműség elvébe is ütközne. Ebben a körben felhívja a figyelmet arra, hogy az elsőfokú tárgyalás berekesztését megelőző tárgyaláson, 2023. szeptember 14. napján, az alperes kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy „az eredeti állapot helyreállítása körében a felperes által folyósított kölcsönösszeg kamatmentes visszafizetését vállalná, olyan módon, hogy mivel már túlfizetése keletkezett, tehát ennél magasabb összeget visszafizetett, a különbözetre nem tart igényt”.

- [58] Ez nyilvánvalóvá teszi, hogy amennyiben az elsőfokú eljárásban a bíróság lehetőséget biztosított volna akár anyagi pervezetéssel is viszontkereset előterjesztésére, a felperesnek az elsőfokú ítélet meghozatala előtt ilyen kifejezett igénye nem volt.
- [59] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntését a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, ezt a döntést a rendelkező rész megfelelően tartalmazza. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként az ítélet rendelkező részében feltüntetett hatályossá nyilvánítás vonatkozásában azonban nem került előterjesztésre kereset vagy viszontkereset, ezért erről döntenem nem kellett. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként a hatályossá nyilvánítás, ebből eredően az elszámolás módja, és erre figyelemmel a kereset alaptalanságának megállapítása az ítélet indokolására tartozik.
- [60] A másodfokú eljárásban az alperes fellebbezése nem volt megalapozott, ezért a Pp. 364. §-a alapján alkalmazandó Pp. 83. § szerint perköltségre nem jogosult. A felperes azonban a fellebbezését az alperes fellebbezési ellenkérelmének előterjesztése után vonta csak vissza, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 368. § (2) bekezdése alapján döntött az alperesi oldalon ezzel összefüggésben felmerülő másodfokú perköltségről. A felperesi fellebbezéssel kapcsolatos alperesi perköltséget az alperes felszámítása alapján állapította meg a fellebbezés benyújtásakor hatályos 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése szerint. Az eljárás során becsatolt megbízási szerződés szerint az alperesi képviselőt oldalanként 30.000,- Ft, valamint 10% sikerdíj illeti meg. Ez a fellebbezési ellenkérelemre és a másodfokú eljárásban tett további nyilatkozatokra figyelemmel 10 oldal, vagyis 300.000,- Ft, valamint a felperes a fellebbezésében vitatott 1.503.747,- Ft-os értékre figyelemmel 150.375,- Ft. Ezen kívül felmerült a másodfokú tárgyalással kapcsolatban 90.000,- Ft jelenléti díj és 60.000,- Ft felkészülési díj, és a felperes által lerótt 24.000,- Ft fellebbezési illeték. Mindez összesen 624.375,- Ft perköltséget jelent, amelyet a felperesnek kell a fellebbezése visszavonására figyelemmel az alperes részére megfizetnie.
- [61] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében perköltséget nem számított fel.

Veszprém, 2025. október 6.

dr. Keresztes Klára sk.
a tanács elnöke

dr. Trón László sk.
előadó bíró

dr. Kovácsfi László sk.
bíró